

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Věcná příslušnost soudů v trestním řízení

Podle trestního řádu, jež byl pozměněn novelou účinnou od počátku nového roku, vykonávají soudnictví v trestních věcech okresní soudy, krajské soudy, vrchní soudy a Nejvyšší soud. Základem pro diskuzi o problematice příslušnosti soudů je vymezení dvou základních pojmů, které si neprávnická veřejnost zaměňuje, a to pravomoc a příslušnost. Zatímco pravomoc znamená souhrn oprávnění, jež zákon přiznává soudům v soudním řízení, příslušností je míněn okruh působnosti mezi soudy různých stupňů a mezi jednotlivými soudy stejného stupně. Věcná příslušnost soudu řeší otázku, který soud je příslušný vyřizovat trestní věci určitého druhu (například zda danou rozhoduje věc řeší okresní či krajský soud).

Podle trestního řádu, jež byl pozměněn novelou účinnou od počátku nového roku, vykonávají soudnictví v trestních věcech okresní soudy, krajské soudy, vrchní soudy a Nejvyšší soud. Základem pro diskuzi o problematice příslušnosti soudů je vymezení dvou základních pojmů, které si neprávnická veřejnost zaměňuje, a to pravomoc a příslušnost. Zatímco pravomoc znamená souhrn oprávnění, jež zákon přiznává soudům v soudním řízení, příslušností je míněn okruh působnosti mezi soudy různých stupňů a mezi jednotlivými soudy stejného stupně. Věcná příslušnost soudu řeší otázku, který soud je příslušný vyřizovat trestní věci určitého druhu (například zda danou rozhoduje věc řeší okresní či krajský soud).

Podle trestního řádu řízení v prvním stupni koná okresní soud, pokud trestní řád nestanoví něco jiného. Ten však v následujícím ustanovení uvádí, že v prvním stupni koná řízení o trestných činech i krajský soud, a to o trestných činech, na které zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož dolní hranice činí nejméně pět let nebo pokud za ně lze uložit výjimečný trest.

Okresní soud je nejen soudem prvního stupně, ale rozhoduje i v řízení o opravných prostředcích. Okresní soud například rozhoduje o návrhu na povolení obnovy řízení v těch věcech, v kterých rozhodoval v prvním stupni v původním řízení.

Dále koná krajský soud řízení v prvním stupni o vymezených trestných činech (i když je dolní hranice trestu odnětí svobody nižší než pět let), a to o trestném činu vlastizrady, rozvracení republiky, teroru, záškodnictví, sabotáži, vyzvědačství, ohrožení utajované skutečnosti, genocidia, trestném činu na ochranu míru, také o trestných činech spáchaných prostřednictvím směnek, šeků a jiných cenných papírů, derivátů a jiných hodnot obchodovatelných na kapitálovém trhu nebo jejich padělků a napodobenin, pokud jejich zákonným znakem je způsobení značné škody nebo získání značného prospěchu. Krajský soud koná řízení také o trestných činech porušování předpisů o nakládání s kontrolovaným zbožím a technologiemi podle § 124a až 124c, porušování předpisů o zahraničním obchodu s vojenským materiálem podle § 124d až 124f, porušování závazných pravidel hospodářského styku podle § 127, zneužívání informací v obchodním styku podle § 128, nekalé soutěže podle § 149 trestního zákona.

Krajský soud koná řízení v prvním stupni také o dílčích útocích pokračujícího trestného činu, jestliže při ukládání společného trestu za pokračování v trestném činu přichází v tomto řízení v úvahu rozhodnutí o vině některým z výše uvedených trestných činů.

Těžiště činnosti krajského soudu je však rozhodování o opravných prostředcích. Je samozřejmě

soudem, který rozhoduje o odvoláních proti rozsudkům okresního soudu.

Vrchní soud zásadně nerozhoduje v prvním stupni. Rozhoduje o odvoláních proti rozsudkům krajského soudu jako soudu prvního stupně a také o stížnostech proti rozhodnutím podřízených soudů a v dalších vymezených věcech.

Nejvyšší soud především rozhoduje o mimořádných opravných prostředcích, nově je i dovolacím soudem, zaujímá stanoviska k výkladu právních předpisů a rozhoduje v dalších trestním řádem předpokládaných věcech.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)